

DECIZIE

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând recursul declarat de reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017,

adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vera Cecan împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Corneliu Vinaga și Consiliul or. Codru cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral cauzat,

c o n s t a t ă :

La 12 aprilie 2017, avocatul Vasile Pruteanu a depus cerere de chemare în judecată în numele Verei Cecan împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Corneliu Vinaga și Consiliul or. Codru, prin care a solicitat constatarea încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești și a dreptului privind protecția proprietății, repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei cauzat prin încălcarea acestui drept și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 4 recto-verso).

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), prin hotărârea din 18 septembrie 2017, a admis parțial cererea de chemare în judecată; a constatat faptul încălcării dreptului Verei Cecan la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a dreptului privind protecția proprietății; și a încasat de la bugetul de stat în beneficiul Verei Cecan prejudiciul moral în mărime de 10 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4 000 de lei, iar în rest a respins acțiunea (f.d. 114, 119-126).

La 29 septembrie 2017, reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 18 septembrie 2017, prin care a solicitat admiterea apelului și casarea integrală a hotărârii atacate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f.d. 128).

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea 24 octombrie 2017, nu a dat curs cererii de apel și a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, acordându-i pentru aceasta termen de 10 zile din

momentul recepționării încheierii. Totodată, a numit pentru data de 30 noiembrie 2017, ora 12.00 ședința de judecată pentru soluționarea chestiunii de punere pe rol a apelului și a explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate în termenul acordat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită (f.d. 132 recto-verso).

Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea 30 noiembrie 2017, a restituit apelul declarat de Ministerul Justiției împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 18 septembrie 2017 și a remis părții apelante cererea de apel cu toate documentele anexate, explicându-i că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată în termenul și în modul stabilit a aceluiași apelant cu cerere de apel, împotriva aceleiași hotărâri, cu același obiect și temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile indicate (f.d. 137-140).

În consolidarea soluției sale, instanța de apel a reținut că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost recepționată de partea apelantă prin intermediul poștei electronice la 24 octombrie 2017, însă, deși nu a atacat această încheiere, nu a îndeplinit indicațiile instanței din aceasta și nici până la data ședinței de judecată nu a prezentat cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele legale.

La 23 martie 2018, reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, prin care solicită a admite recursul și a casa încheierea recurată, soluționând prin decizie problema în fond în sensul admiterii spre examinare a cererii de apel și a restitui cauza spre judecare în ordine de apel (f.d. 148-149).

În motivarea recursului menționează că, termenul acordat de instanța de apel pentru prezentarea cererii de apel conform legii este unul prea mic și insuficient pentru a pregăti și prezenta apărarea Statului față de pretențiile reclamantei.

La fel, apreciază ca fiind eronată concluzia instanței de apel de a comunica apelantei, prin intermediul poștei electronice, încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, or, Codul de procedură civilă prevede posibilitatea comunicării prin această metodă doar a citației, nu și a actelor de procedură, adică a încheierilor emise.

Ab initio Colegiul decelează că, în conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Conform art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Coroborând dispozițiile art. 425 cu art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs consideră că, în speță, termenul de demarare a căii de atac începe să curgă în ziua imediat următoare datei comunicării încheierii judecătorești.

Colegiul atestă că, în speță, calea de atac este demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca încheierea judecătorească.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de

reprezentantul Ministerul Justiției, Iulian Gainaru urmează a fi admis, casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, cu remiterea cauzei în instanța de apel la faza primirii cererii de apel, din motivele ce succed.

Articolul 426 din Codul de procedură civilă consemnează în alin. (1) că, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Alineatul (3) al aceluiași articol consemnează că, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017 prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural pertinente speței.

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, Colegiul consideră oportun de a taxa că, termenul de procedură acordat participanților la proces de instanța de judecată este intervalul de timp în interiorul căruia trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori un ansamblu de acte.

În sensul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Instanța de recurs consideră necesar de a nota faptul că încheierea de restituire a apelului este indisolubil legată de încheierea de a nu da curs cererii de apel, deoarece conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Astfel, în cazul în care apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheiere, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale, iar dacă apelantul nu va îndeplini în termen indicațiile instanței de apel, apelul va fi restituit, or, restituirea apelului este sancțiunea aplicată apelantului de către instanța de apel în cazul neîndeplinirii în termenul acordat a cerințelor indicate în încheierea de a nu da curs cererii de apel.

În speță, se atestă faptul că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017 (f.d. 132 recto-verso) nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Ministerul Justiției și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, a cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii, acordându-i pentru aceasta termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii.

La caz, Colegiul învederează că, termenul de procedură acordat participanților la proces de instanța de judecată este intervalul de timp în interiorul căruia trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori un ansamblu de acte. În acest sens, art.111 alin. (3) din Codul de procedură civilă statuează că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin urmare, coroborând dispozițiile art. 111 alin. (3) și art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, se deduce că termenul acordat Ministerului Justiției pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice recepționării de către acesta a încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Colegiul opinează că, în condițiile speței, instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că, extrasul din poșta electronică confirmă faptul că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost recepționată de partea apelantă, prin intermediul poștei electronice, la 24 octombrie 2017.

Or, conform extrasului din căsuța poștală electronică cu adresa „cac.jdvct@gmail.md” rezultă că, la 24 octombrie 2017, ora 13.37 de pe aceasta a fost expediat destinatarilor cu adresele de e-mail „secretariat@justice.gov.md”, „pruteanu1958@mail.ru” și „korneliu_07@mail.ru” a fost citație prin care s-a adus la cunoștință data ședinței de judecată, la care *inter alia* a fost anexat un fișier în format „docx” intitulat „NDC_ap.m.cecان MJ” (f.d. 133).

La capitolul dat, Colegiul atestă că extrasul din căsuța poștală electronică confirmă doar faptul și momentul expedierii citației și a unui fișier electronic în format editabil „docx” intitulat „NDC_ap.m.cecان MJ”, și nicidecum nu certifică momentul recepționării acestora. Or, art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă consemnează că, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Aderent, articolul 105 consemnează în alineatul (1¹) din Codul de procedură civilă că, citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

Astfel, extrasul din căsuța poștală electronică cu adresa „cac.jdvct@gmail.md” nu poate servi drept dovadă a faptului că destinatarii cu adresele de e-mail „secretariat@justice.gov.md”, „pruteanu1958@mail.ru” și „korneliu_07@mail.ru” au recepționat informația expediată prin scrisoarea electronică expediată la 24 octombrie 2017, ora 13.37, și când a fost recepționată această informație.

Mai mult decât atât, instanța de recurs apreciază ca fiind neconcludent ca probă extrasul din căsuța poștală electronică, deoarece acesta nu confirmă faptul că expeditorul a atașat la scrisoarea adresată Ministerului Justiției copia încheierii Curții

de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, ci demonstrează doar atașarea unui fișier electronic în format editabil intitulat „NDC_ap.m.cecan MJ”. Astfel, din cuprinsul extrasului din poșta electronică este incert și nu poate fi verificat conținutul fișierului atașat.

Or, participanților la proces urmează a le fi comunicată și transmisă pentru cunoștință copia actului judecătoresc autentificată prin semnătura olografă a judecătorului. Astfel, faptul că acest fișier este într-un format editabil creează dubii rezonabile referitor la conținutul acestuia, deoarece putea fi editat și procesat ulterior emiterii încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017

În această ordine de idei, Colegiul conchide că începutul curgerii termenului de 10 de zile acordat apelantului, Ministerului Justiției pentru înlăturarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 18 septembrie 2017 nu poate fi considerată data de 24 octombrie 2017.

La caz, este relevantă și jurisprudența CtEDO, care a constatat în hotărârea *Russu împotriva Moldovei* (cererea nr. 7413/05, §§ 23-28, 13 noiembrie 2008) că nu poate fi acceptată în calitate de probă suficientă proba ce confirmă faptul expedierii unei scrisori de către instanța judecătorească, ci este necesară dovada livrării acesteia.

Conjunctura relevată certifică netemeinicia concluziei instanței de apel de a restitui cererea de apel depusă de reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 18 septembrie 2017, pe motiv că nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în interiorul termenului acordat. Astfel, circumstanțele constatate și relevate generează casarea încheierii recurate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui pentru recurent o îngrădire a accesului la justiție precum și a posibilității de a dispune de drepturile garantate atât de legislația națională în vigoare, cât și de Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

În corolar, instanța de recurs taxează că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017 este emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, iar argumentele invocate de reprezentantul recurentului și-au găsit confirmare, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

A admite recursul declarat de reprezentantul Ministerului Justiției, Iulian Gainaru împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017.

A casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2017 și a restitui cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vera Cecan împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Corneliu Vinaga și Consiliul or. Codru cu privire la constatarea încălcării termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral cauzat, la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan